

№ 16/1952.

LAGUTSKOTTETS betänkande № 16/1952 med anledning av landskapsstyrelsens framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag angående vissa grannelagsförhållanden i landskapet Åland.

Med anledning av förenämnda framställning, varöver landstinget inbegärt lagutskottets utlåtande, får utskottet värdsammast framhålla följande:

Då landstinget självt inbegärt denna framställning och därvid prövat såväl behovet av lagstiftningen som sin lagstiftningsbehörighet, skall utskottet icke nu uppehålla sig vid dessa omständigheter, utan övergå att uttala sig om förslaget, sådant det föreligger.

§ 1 mom. 1. Lagtexten angiver, måhända oavsiktligt, att bifall till uppförande av byggnad på närmare avstånd till annans mark än fem meter skall givas ägaren eller nyttjorättsinnehavaren, medan lagen av den 13 februari 1920 förutsätter bifall såväl av ägaren som nyttjorättsinnehavaren. Enligt utskottets uppfattning bör bifallet utverkas av båda, ty i annat fall kunde arrendator, som måhända endast för en kort tid besitter fastighet, till förfång för ägare tillåta byggande på närmare avstånd än lagen såsom regel föreskriver, eller jordägare till men för arrendator samtycka till sådant byggande. Ordet "eller" har därför utbytt mot "och".

§ 2 mom. 1. Bland byggnader, som ej få uppföras närmare grannes mark än 15 meter utan särskilt tillstånd av grannen, har utskottet upptagit även garage, vilket synes påkallat med hänsyn till det ökade behovet av sådana byggnader ävensom därtill, att garagen på landsbygden få uppföras utan särskilda säkerhetsanordningar till förekommande av eldfara. Meningen "vilken ej är uppförd av brandfritt material" har omstiliserats och lyder "som är uppförd av

icke brandfritt material". För erhållande av konformitet med motsvarande bestämmelse i förslaget till landskapslag angående byggnadsstadga för byggnadsplaneområden på landsbygden (§ 15) har slutet i sista meningen ändrats, varigenom momentet slutar sålunda: "såvida icke detta genom av behörig byggnadsinspektör godkänt förfarings-sätt gjorts svårantändligt."

§ 3. I slutet av paragrafen har utskottet tillagt ordet "obehag" varigenom paragrafen slutar med orden "uppenbart obehag eller men."

§ 5. En stilistisk ändring har företagits.

§ 6. Paragrafen har i någon mån omstiliserats.

§ 8. Något ändringsförslag har icke framställts, men i anslutning till landstingsmannen Eklöws uttalande vid remissdebatten vill utskottet framhålla, att gällande lagstiftning icke påbjuder någon bestämd fri bredd i råskillnader. Emellertid stadgas i § 87 av Senatens /statsrådets/ beslut av den 7 november 1916, innefattande föreskrifter för lantmäteriförrättningar, som följer: "Rågata mellan lägenheter skall å skogsmark i allmänhet upphuggas till en och en halv meters bredd mellan trästammarna. Är för rålinjes utstakning i undantagsfall bredare rågata å något ställe av nöden, må den då upphuggas till sådan bredd, som behovet påkallar; dock bör fällning av värdefullare träd såvitt möjligt undvikas."

Tomt- och (parcell)rå, så ock annan råskillnad av mindre än 400 meters längd må dock i skog av värdefullare träd upphuggas allena till den bredd som för rålinjens bestämmande är oundvikligen av nöden."

Paragrafen bör därför bibehållas oförändrad och har för övrigt samma sakliga innehåll som motsvarande paragraf i lagen den 13 februari 1920.

§ 14 mom. 1 har omstiliserats i någon mån.

Med hänvisning till ovensagda och då förslaget i övrigt ej giv

anledning till uttalanden föreslår utskottet vördsamt

att landstinget ville godkänna lagförslaget, dock sålunda, att nedannämnda lagrum erhålla följande lydelse.

§ 1 mom. 1.

På landet i landskapet Åland får byggnad ej uppföras närmare än fem meter till mark, som annan äger eller besitter med nyttjanderätt, såframt ej ägaren och nyttjorättsinnehavaren giva lov därtill, ej heller närmare än tio meter in på byggnad på mark, som av annan äges eller med nyttjanderätt innehaves, såframt icke landskapsstyrelsen efter vederbörande brandmyndighets hörande för särskilt fall medgiver undantag från nämnda förbud.

§ 2 mom. 1.

Ria, badstuga med öppet rös, garage, smedja eller annan byggnad av eldfarlig beskaffenhet, som är uppförd av icke brandfritt material, samt väderkvarn får icke på landet utan grannes tillstånd uppföras närmare hans mark än femton meter, ej heller närmare hans trädgård, gårdsplan, arrendetomt eller på hans egen jord befintlig byggnad än trettio meter; dock får sådan här ovan nämnd eldfarlig byggnad och byggnad på mark, som annan äger eller med nyttjanderätt besitter, icke förläggas närmare in på varandra än tjugo meter. Lag samma vare i fråga om byggnad, täckt med halm, pärtor, spån eller annat lättantändligt ämne, såvida icke detta genom av behörig byggnadsinspektör godkänt förfaringssätt gjorts svårantändligt."

§ 3.

Stall, fähus, gödselstad, avträde eller annan dylik inrättning skall anläggas på sådant sätt, att granne därav ej lider uppenbart obehag eller men.

§ 5.

Där ej annat avtalats, skall tak, som vetter mot annans grund,

vara så inrättat, att vatten från taket icke nedfaller på nämnda grund.

§ 6.

Genom byggnadsordning, som fastställts till efterlevnad i landkommun, kunna särskilda föreskrifter angående uppförandet av byggnad eller annan inrättning nära annans grund påbjudas i hälsovård eller den allmänna säkerhetens intresse, utöver vad i denna eller annan landskapslag eller författning stadgats.

§ 14 mom. 1.

Har hus uppförts så, att det skjuter in på annans grund eller närmare denna, än vad i 1 och 2 §§ säges, eller enligt gällande stads- eller byggnadsplan och därtill hörande föreskrifter är medgivet, och har det ej skett mot bättre vetande eller i följd av vårdslöshet, är granne, som icke efter överskridandet av gränsen eller avståndet däremot gjort gensaga, skyldig tåla att byggnaden kvarstår, i händelse husets nedrivande, ändrande eller flyttande skulle medföra i förhållande till olägenheten därav för grannen ohusets värde oskäligt stor skada.

Mariehamn den 19 november 1952.

på lagutskottets vägnar:

Herman Mattsson
Herman Mattsson.

Axel Kuffschnoff
Axel Kuffschnoff.

Närvarande i utskottet: Herman Mattsson, ordförande, Jan Erik Eriksson, Påvals, (delvis), Persson, Nordman och Johanson (suppleant delvis).

№ 24/1952.6

STORA UTSKOTTETS betänkande № 24/1952 med anledning av landskapsstyrelsens framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag angående vissa grannelagsförhållanden i landskapet Åland.

Landstinget, som i ärendet fått mottaga lagutskottets betänkande № 16/1952, har däröver inbegärt stora utskottets utlåtande.

Vid behandlingen av ärendet har stora utskottet omfattat lagutskottets betänkande och lagförslag, varför stora utskottet vördsam samt föreslår,

att landstinget ville antaga lagförslaget i den lydelse lagutskottet föreslagit.

Mariehamn den 26 november 1952.

På stora utskottets vägnar:

Carl Holmqvist
Carl Holmqvist.

Valter Johansson
Valter Johansson.

Närvarande i utskottet: ordföranden Carl Holmqvist, viceordföranden Gunnar Holmberg samt ledamöterna Gunhild Berglund, Hugo Carlsson, Filip Eklöw, Anton Fällman, Trygve Johansson, Helge Klingberg, Bertel Söderlund och Wilh. Wilén.